

גמרא סדורה

מסכת מעילה

פרק ו' - "הַשְּׁלִיחַ שֶׁעָשָׂה"

לימוד פרק זה מוקדש

לעילוי נשמת מו"ר מרן ראש הישיבה והרב הראשי לישראל

הרב אברהם אלקנה שפירא זצ"ל

היה "שליח" ה' ו"שליח" צבור כל ימיו

ט"ו תשרי תשס"ח

מהדורה מנוקדת, מפוסקת,
מחולקת לסוגיות ולפסקאות

עם רש"י

בהצלחה - יגעת ומצאת - תאמין!!!

להארות והערות

דניאל ברק וינט

טל' - 0526071122

דוא"ל vinetdb81@gmail.com

עתניאל ד.ג. הר חברון 9040700

©

כל הזכויות על הניקוד, הפיסוק והחלוקה לסוגיות ופסקאות שמורות לעמותת "וכל בניך לימודי ה'" ולדניאל ברק וינט.

ט' תשרי תש"פ

מסכת מעילה פרק ו' - "השליח ששעשה"

1. כ, א-ב

רש"י

מאן תנא דכל מילתא דמימלך ביה שליחא תרתני מילי ניהו. ה"ק מני מתניי דמשמע כל מלתא דצריך לשליחא לאימלוכי עליה ולשאול מבעל הבית אם יקחהו במקום אותו שצוהו אם לאו כגון שאם צוהו בעה"ב ליקח לו בשר מן השוק ולא מצא אלא כבד שעכשיו צריך לחזור לו לשואלו אם יקחנו אם לאו דאע"ג דכולו מין בשר הוא כיון דמימלך עליה תרי מילי ניהו דמתניי נמי הכי משמע דתרי מילי ניהו מדקתני השליח מעל דאי חדא מילתא ניהו שליח אמאי מעל הא קא עביד שליחותו של בעה"ב אלא מדקתני מעל אלמא תרי מילי ניהו ומני הא: אמר רב חסדא דלא כר"ע היא דתנן הנודר מן הירק מותר בדלועין ור"ע אוסר. דקסבר מין אחד הן ואמרינן במס' נדרים אמרו לו לר"ע והלא אדם אומר לשלוחו קח לי ירק והוא בא ואומר לו לא מצאתי אלא דלועין אלמא כיון דמימלך מינא אחרינא הוא להכי מותר בדלועין ואמר להן והוא הדבר כלומר משם אני למד דאע"ג דמימלך חדא מילתא היא כלום הוא חוזר ואומר ירק לא מצאתי אלא קטנית אלא כיון דאמר לא מצאתי אלא דלועין ואינו אומר לא מצאתי אלא קטנית אלמא דדלועין בכלל ירק הן ואע"ג דמימלך עליהו שליחא ס"ל לר"ע דחדא מילתא ניהו והיינו דלא כר"ע: **אפי' תימא ר"ע היא.** והיינו טעמא דכי נתן להן כבד מעל מפני שנתן להן מדעתו דמי לא בעי אימלוכי בבעה"ב אם יתן להם כבד או לא וכיון דלא אימלך מש"ה מעל השליח דכמי שנתן להן מדעתו דמי ולא משום דאמרינן דתרי מילי ניהו אלא חדא מילתא ניהו: **שפיר קאמר נחמני.** היינו אביי דתריץ הכי אפילו כר"ע נמי לא בעי לאימלוכי: **מאן תנא דפליג עליה דר"ע.** דסבירא ליה דכל מילי דמימלך עליה שליחא תרי מילי ניהו: רשב"ג היא דתנן הנודר מן הבשר וכו' רשב"ג מתיר בראש וברגלים ובקנה ובכבד. אלמא דקסבר תרי מילי ניהו: **קרביים לאו בשר ואוכליהון לאו בר נש.** כלומר האוכלן וקונה אותם בדמי שאר בשר שאם יכול לקנות ליטרא בשר בזו ומניח הבשר ולוקח ליטרא קרביים בזו לאו בר איניש אצל כל אדם:

מתניתין

השליח שעשה שליחותו - בעל הבית מעל. לא עשה שליחותו - השליח מעל. ביצד?
אמר לו: "תן בשר לאורחים" ונתן להם כבד, כבד ונתן להם בשר" - השליח מעל.
אמר לו: "תן להם חתיכה חתיכה", והוא אומר: "טלו שתים", והם נטלו שלש - כולם מעלו.

גמרא

כב

מאן תנא דכל מילתא דמימלך עליה שליח, תרתני מילי הויין?

אמר רב חסדא:
דלא פרבי עקיבא.

דתנן:

"הנודר מן הירק - מותר בדלועין. ודבי עקיבא אוסר" (נדרים נד.).

אפי' אמר:

אפילו תימא רבי עקיבא,
מי לא בעי לאימלוכי?!

כי אמרו רבנן קמיה דרבא,
אמר להו: שפיר קאמר נחמני.

מאן תנא דפליג עליה דרבי עקיבא?

רבן שמעון בן גמליאל היא.

דתניא:

"הנודר מן הבשר - אסור: בכל מיני בשר, ואסור: בראש, וברגלים, בקנה, ובכבד, ובלב. ואסור: בבשר עופות, ומותר: בבשר דגים, וחקגבים"

רבן שמעון בן גמליאל:

מתיר: בראש, וברגלים, בקנה, ובכבד, ועופות, ובדגים, ובחקגבים.

וכו ה"ה רבן שמעון בן גמליאל אומר:
קרביים - לאו בשר הו,
ואוכליהון - לאו בר איניש."

רש"י

ולת"ק מ"ש בשר עופות. דאסר
 טפי מבשר דגים משום דרגיל
 וכו' ומין בשר הוא ולהכי אוסר:
אמר רב פפא. מש"ה אסור בבשר
 עופות משום דביום הקזה
 עסקינן דנדר דכי נדר בכל בשר
 שראוי לו לאכול בו ביום אבל
 שאינן ראויין לו בו ביום הקזה
 ודאי לא נדר כגון דגים: אי הכי
 אמאי אסור בעופות ציפרא נמי
 ניכול דאמר שמואל האי מאן
 דמסוכר. שהקיז דם בכתפיה
 ואכיל ציפרא וכו' אלמא דלא
 אכיל ההוא יומא ולא נדר מיניה
 ובהני ספרים דכתיב בהו ציפרא
 נמי לא ניכול מש"ה ציפרא נמי
 לא רגיל איניש למיכל ביום
 הקזה ולא נדר מיניה:
על בשר מליח. במלח שני ימים
 ולילה אחת דשוב אינו משיב את
 הנפש:
אלא אמר רב פפא. להכי (אינו)
 אסור בבשר עופות דנדר מן
 הבשר ביומא דכייבין ליה עיניה
 שהוא אינו אוכל דגים שקשים
 לעינים אבל כל מין בשר אפי'
 בשר עופות אכיל הלכך נאסר
 בכל מין בשר שראוי לו לאכול
 ומותר בדגים והא דאמרינן
 במסכת נדרים (דף נד:) סימן
 נו"ן סמ"ך עיי"ן דמשמע נון
 סמא לעינא היינו בתחלת עינא
 כשמתחילין העינים לכאוב אבל
 בסוף אוכלא קשי להו דגים:

ולתנא קמא, מאי שנא בבשר עופות?

משום דרגיל איניש דאמר: "לא אשכחי בשרא דחיותא ואיתאי בשרא דציפרא".

אי הכי, הכי נמי עביד איניש למימרא: "לא אשכחי בשרא דחיותא ואיתאי דגים!"

אמר רב פפא:

ביום הקזה עסקינן,

דלא אכיל איניש דגים.

אי הכי, ציפרא נמי⁷⁹ ניכול!

דאמר שמואל דמסוכר ואכל ציפרא פרח ליביה כציפרא!

ועוד,

תניא:

"אין מקיזין דם לא על הדגים ולא על העופות ולא על בשר מליח!"

אלא אמר רב פפא:

ביומא דכייבין ליה עיניה עסקינן,

דלא אכיל דגים.

⁷⁹ רבו הגירסאות. גירסת וילנא: (לא)

2. כ, ב - כא, א

רש"י

"אמר לו תן לו חתיכה חתיכה",
והוא אומר: "טלו שתיים",
והם נטלו שלש - בולם מעלו".

שמע מינה: מוסיף על שליחותו - הוי שליח.

אמר רב ששת:

דאמר שליח: "טול אחת מדעתו ואחת מדעתי".

כא, א מהו דתימא: עקר שליח שליחותיה דבעל הבית ולא למעול,
קא משמע לן.

שמע מינה מוסיף על דבריו הוי [שליח]. מדקתני כולן מעלו דמשמע דבעל הבית נמי מעל מכלל דסבירא ליה לתנא דמתנני דשליח לא עקר שליחותו דבעה"ב אלמא מוסיף על דבריו הוא דהוי דאי הוי עוקר שליחותו לא היה הבעה"ב מועל אלא ודאי מוסיף על שליחותו הוא ותפשוט מהכא הא דמיבעיא לן במסכת כתובות (דף צח:) האי מאן דאמר לשלוחיה זיל זבין לי ליתכא דארעא וזבין ליה כורא שהוא פי שנים מי אמרינן מוסיף על דבריו של משלח הוי ולא עקר שליח שליחותיה וקנה (שליח כוליה כורא) או עובר על דבריו הוי ולא קנה הלוקח כלום:

אמר רב ששת. מהכא לא תיפשוט דהכא היינו טעמא דבעל הבית נמי מעל משום דאמר שליח מדעתו דהכי אמר שליח לאורחים טלו לכם שתי חתיכות האחד מדעתו של בעל הבית ואידך מדעתי ואידך לקחו מדעתן דהכא ודאי מוסיף הוי ואיתעבידא שליחותיה ולכך מעל וכי תימא (אי הכי) הא פשיטא דבעל הבית מעל:

מהו דתימא וכו' ולא למעול בעה"ב קמ"ל. כיון דאמר (טלו) ודעתו של בעה"ב היינו שליחותיה ומעל:

3. כא, א

רפ"י

מתניתין

אמר לו: "הבא לי מן החלון"

או "מן הדלוסקמא" - והביא לו,

אף על פי שאמר בעל הבית: "לא היה בלבי אלא מזה והביא מזה" - בעל הבית מעל.

אבל אם אמר לו: "הבא לי מן החלון", והביא לו מן הדלוסקמא,

או "מן הדלוסקמא" והביא לו מן החלון - השליח מעל.

שלח ביד חרש' שוטה' וקטן,

אם עשו שליחותו - בעל הבית מעל.

לא עשו שליחותו - חנווני מעל.

שלח ביד פקח, ונזכר עד שלא הגיע אצל חנווני - חנווני מעל לכשיוציא.

כיצד יעשה?

נוטל פרוטה או בלי ואומר: "פרוטה של הקדש בכל מקום שהוא מחולל על זה",

שההקדש נפדה ב: כסף,

ובששה כסף.

גמרא

מאי קא משמע לן?

דברים שבלב - אינם דברים.

מתני'

דלוסקמא. טליקא דסבי שקורין

טסק"א {טשק"א: שק}

בלע"ז:

אע"פ שאמר בעה"ב לא היה

בלבי. שתביא לי אותו ממקום

שהבאת לי אלא מזה האחר בעל

הבית מעל שהרי נעשית

שליחותו דדברים שבלב שהוא

אומר לא היה בלבי על זה אינן

דברים:

לא עשה שליחותו. ממה שצוהו

בעה"ב בעל הבית לא מעל דלא

איתעבידא שליחותיה והם לא

מעלו דלאו בני דעה נינהו אלא

חנווני מעל לכשיוציא כשיתן

אותה פרוטה לשום אדם

דחשתא הוא משנה לה מקדש

לחול כשמוציאה:

שלח. פרוטה של הקדש ביד פקח

ונזכר בעה"ב שהיה של הקדש

קודם שהגיעה ליד חנווני:

חנווני מעל. ולא בעה"ב ולא

שליח (דבעל הבית לא מעל דכיון

דבעה"ב נזכר שהיא של הקדש

קודם שהגיעה ליד החנווני

חנווני מעל ולא בעל הבית ולא

שליח) דבעה"ב לא מעל דכיון

דנזכר בעה"ב קודם שנעשה

שליחותו איפטר ליה ממעילה

דה"ל מזיד ומעילה אינה נוהגת

אלא בשגגה דכתיב וחטאה

בשגגה מקדשי ה' ושליח נמי לא

מעל שהרי עשה שליחותו אבל

חנווני מעל לכשיוציא דהואיל

ואינו יודע דשל הקדש היא הויה

שגגה גביה:

אלא כיצד יעשה. בעה"ב

כשזכר לו שיוציא חנווני מידי

מעילה נוטל פרוטה של חולין

ואומר כו' קודם שיוציאנה

חנווני:

4. כּא, א

רש"י

גמ'

הא לאו בני שליחות נינהו. הני חשייו ואמאי מעל בעל הבית משיעשו שליחותו:

עשאוּם. לחשייו כמעטן של זיתים דתנן הזיתים מאימתי מקבלין טומאה משיזיעו זיעת המעטן שמחמת שמונחים במעטן בדוחק מתחממין ומזיעות טיפות שמן ובאותה זיעה ניחא ליה לבעה"ב משום דכבר מתחילין לכונסן כדי לסוחטן בבד וכיון דניחא ליה בההיא זיעה הרי הן מוכשרין:

אבל לא זיעת הקופה. אותה זיעה שמוזיעין בקופה כשמלקטין אותן דההיא זיעה לא חשיבא ליה ולא ניחא ליה ולא מכשרא לקבל טומאה ומי"מ האי זיעת המעטן דניחא ליה בגווה אמרינן דקעביד שליחותיה דבעה"ב אעי"ג דמעטן לאו בר זיעה הוא חשיבא הא זיעה ומכשרא לטומאה הא נמי חרש שוטה וקטן אעי"ג דלאו בני דעה נינהו כי איתעבידא שליחותיה על ידיהן הואיל וניחא ליה בגווה מעל:

ורבי יוחנן אמר. מהכא דתנן נתנו לעירוב ע"ג הקוף והוליכו וקתני ה"ז עירוב אלמא אעי"ג דלא הוי בן דעת הואיל ואיתעבידא שליחותיה הוי עירוב הכי נמי גבי חשייו:

"שילח ביד חרש שוטה וקטן: אם עשו שליחותו - בעל הבית מעל. לא עשו שליחותו - חנווני מעל."

והא לאו בני שליחותא נינהו?

אמר רבי אלעזר:

עשאוּם כמעטן של זיתים.

דתנן:

"הזיתים מאימתי מקבלין טומאה? משיזיעו זיעת המעטן ולא זיעת הקופה."

רבי יוחנן אמר:

כאותה ששנינו:

"נתנו על גבי הקוף והוליכו,

או על גבי הפיל והוליכו⁸⁰ - הרי זה עירוב."

אלמא: קא עבדא שליחותיה,

הכא נמי איתעביד שליחותיה.

⁸⁰ סורת הש"ס ושיטה מקובצת. גירסת וילנא: (ואמר לאחר לקבלו ממנו)

5. כא, א

"שֶׁלַח בַּיּוֹם פְּקוּחַ, וְנִזְכָּר עַד שְׁלֵא הִגִּיעַ אֶצְל חֲנוּנִי - חֲנוּנִי מַעַל לְבִשְׂיוּצִיא".

וְאִם עַל גַּב דָּלָא אֵידְכֵר שְׁלִיחַ.

וְרַמְיָנָהּ:

"נִזְכָּר בְּעַל הַפִּיחַ וְלֹא נִזְכָּר שְׁלִיחַ - הַשְּׁלִיחַ מַעַל"⁸¹!

אָמַר רַב שֶׁשֶׁת:

מִתְנִיתִין כְּשֶׁנִּזְכָּרוּ שְׁנֵיהֶם.

כ"י

ואע"ג דלא אידכר שליח. לא מעל שליח אלא חנווני:

ורמינהו נזכר בעה"ב ולא נזכר שליח השליח מעל. דכיון שנזכר בעה"ב דה"ל מזיד פטור ממעילה אבל השליח דשוגג הוא מעל והיינו דאמר במס' חגיגה האי דמעל השליח היינו כהררין התלוין בשערה דשליח ענייא מאי עביד הא לא עביד אלא שליחותיה דבעה"ב:

א"ר ששת מתני'. היינו טעמא דחנווני לחודיה מעל שנזכרו שניהן בעה"ב ושליח והחנווני לא נזכר דשניהם הבעה"ב והשליח הוה להו מזידין ולכך לא מעלו אלא חנווני לחודיה דהוה שוגג:

⁸¹ מסורת הש"ס וגירסת וילנא: (נזכרו שניהם חנוני מעל) ... (נמי), בכתבי יד ודפוס ונציה – כן גרסו.

6. כא, א-ב

רס"י

מתני'
נתן לו פרוטה ואמר לו הבא לי בחציה. כלי חרס שמדליקין בו את הנרות ובחציה פתילות:
והלך והביא בכולה נרות או בכולה פתילות. שניהם לא מעלו בעה"ב לא מעל שלא נעשה שליחותו והשליח נמי לא מעל שבדבר ששינה בו שליחותו לא היה בו אלא חצי פרוטה ואין מעילה בחצי פרוטה:
או שאמר לו הבא לי כו'. ה"נ שניהם לא מעלו משום טעמא דרישא:
אבל אם אמר לו הבא לי בחציה נרות ממקום פלוני וכו'. השליח מעל ששינה שליחות בפרוטה שלמה ומעל:
והלך והביא לו בפרוטה אתרוג כו' שניהן מעלו. דהא נעשית שליחותו של בעה"ב בפרוטה והשליח נמי שינה בפרוטה שהוא אמר אתרוג גדול בבי פרוטות הייתי מבקש והבאת לי קטן ורע שלא הייתי מבקש כן:
והביא בשלשה. דינרי כסף שהוא חצי דינר זהב:
שניהן מעלו. דבעה"ב נעשית שליחותו ביותר מכדי פרוטה והשליח מעל ביותר מש"פ:
קטן ורע. ולא עשית שליחותי כלל:

גמ'
שמעת מינה מ"ד לשלוחיה זבין וכו'. כלומר שמעת ממתני דקתני והביא לו חלוק בשלשה שניהם מעלו ואפי' בעה"ב אע"פ שצוהו להביא לו בדינר זהב דזבין לו פחות ממה שאמר לו שמעת מינה האי מאן דאמר לחבריה וכו' ותפשוט מהכא דקנה לוקח אע"פ שקנה לו פחות:
אמרי הכא כגון דאיתי ליה שוה דינר בג'. כלומר מהכא ליכא למשמע דהכא מ"ט מעל בעה"ב כגון דאיתי ליה השליח חלוק שוה דינר זהב בג' דינרי כסף דהואיל ושוה דינר זהב נעשית שליחותו ולהכי מעל:
אי הכי. כדקא מתרצת:
אימא סיפא רבי יהודה אומר בעה"ב לא מעל שיכול וכו'. ואם איתא דאיתי ליה שוה דינר זהב היכי מצי אמר ליה הבאת לי קטן ורע הא שוה דינר זהב ביקש ושוה דינר זהב הביא לו: הא לא קשיא דמשום הכי אמר ר' יהודה בעה"ב לא מעל דאכתי מצי אמר ליה אי יהבת דינר זהב כוליה כמו שאמרתי לך הוית מיייתית לי חלוק שוה בי דינר זהב: (משום דא"ל בעה"ב אי יהבית כו') דקתני ומודה ר' יהודה בקטנית ששניהם מעלו. כלומר אם הביא לו קטנית שוה דינר זהב בג' דינרי כסף דבעה"ב נמי מעל מ"ט שהקטנית בפרוטה היא קטנית בסלע דלא מצי למימר ליה איהו אי יהבת ליה דינר זהב כוליה הוית מיייתית שוה בי דינרין דהוו מוזלי גבך משום דזבנת טפי שהקטנית בפרוטה היא קטנית בדינר כלומר דלא מוזלי למאן דזבין קטנית בדינר ממאן דלא זבין אלא בפרוטה אלמא דטעמיה דרבי יהודה הוה גבי חלוק דלא מעל בעה"ב אע"ג דאיתי ליה שוה דינר בג' משום דא"ל אילו יהבת דינר וכו':
שוה ליה טפי. שהיה מביא קטנית יותר משום דהוו מוזלי גביה:

א"ר פפא באתרא דמזבני וכו'. במדות דהתם פסיקא מילתא כנא כנא בפרוטה ולא מוזלי גביה כלל. ל"א [ה"ד] וכו' השתא קא דייק מ"ט דר' יהודה דמודה בקטנית אי באתרא דמזבני בשומא באומד שלא במדה א"כ אכתי מצי בעה"ב למיטען לשליח אילו יהבת דינר הוה מיייתית טפי שהו מוסיפין לך בשביל הדינר ואותו התוספות שהיו נותנין לך לא הבאת לי ממנו כלום והיינו דומיא דחלוק דא"ל אילו יהבת דינר וכו':
א"ר פפא. לא מצית למימר הכי דבאתרא דכייילי ומזבני בכני עסקינן:
דכנא כנא בפרוטה דהתם פסיקא מילתייהו. ולא יהבי תוספת כלל הלכך לא מצי למימר בעה"ב כלום אלא כי איתי ליה קטנית שוה דינר בג' שניהם מעלו:

מתניתין

נתן לו פרוטה, אָמר לו: "הבא לי בחציה נרות, ובחציה פתילות", והלך והביא לו: בכולה פתילות, או בכולה נרות, או שאמר לו: "הבא לי בכולה נרות", או "בכולה פתילות", והלך והביא: בחציה נרות, ובחציה פתילות -

שניהם לא מעלו.

אבל אם אמר לו: "הבא לי בחציה נרות ממקום פלוני, ובחציה פתילות ממקום פלוני, והלך והביא לו: נרות ממקום פתילות, ופתילות ממקום נרות -

השליח מעל.

נתן לו שתי פרוטות, ואמר לו: "לך והבא לי אתרוג", והלך והביא לו: באחת - אתרוג, ובאחת - רימון,

שניהם מעלו.

רבי יהודה אומר:

בעל הבית - לא מעל,

שהוא אומר לו אתרוג גדול הייתי מבקש והבאת לי קטן ורע.

נתן לו דינר זהב, ואמר לו: "לך והבא לי חלוק",

והלך והביא לו: בשלשה - חלוק,

ובשלשה - טלית,

שניהם מעלו.

רבי יהודה אומר:

בעל הבית - לא מעל,

שהוא אומר לו חלוק גדול הייתי מבקש והבאת לי קטן ורע.

כא,ב

גמרא

שמעת מינה:

מאן דאמר לשלוחו: "זיל זבין לי פורא דארעא",

ואזל זבין ליה ליתקא - קני לזקח.

אמרי: הכא היכי דמי?

כגון דאיתי ליה שוה שש בשלש.

אימא סיפא: "רבי יהודה אומר: בעל הבית לא מעל,

שהוא יכול לומר לו חלוק גדול הייתי מבקש והבאת לי חלוק קטן ורע!"

דאמר ליה: אי יהבת דינר כוליה, אייתית לי שוה שני דינרין.

הכי נמי מסתברא,

דקתני:⁸² "מודה רבי יהודה בקטנית - ששניהם מעלו,

שהקטנית בפרוטה וקטנית בדינר".

היכי דמי? אי באתרא דזבני בשומא - גבי קטנית נמי, דיהב סלע מוזלי ליה טפי!

אמר רב פפא:

בדוכתא דמזבני בכני⁸³, כנא כנא בפרוטה,

דהתם פסיק מילתייהו.

⁸² שיטה מקובצת. גירסת וילנא: (סיפא)

⁸³ שיטה מקובצת ועל פי הסוגיה המקבילה, גירסת וילנא: פני

7. כא, ב

רפ"י

מתני' המפקיד מעות. של הקדש אצל שולחני:
אם הפקידן צוררין לא ישתמש בהן. דלהכי הפקידן אצלו צוררין דלא הוה בעי דלישתמש בהו לפיכך אם הוציאן השולחני מעל:
ואם הפקידן אצלו מותרין ישתמש בהן. שלדעת כן הפקידן אצלו מותרין שיתעסק בהן שיחליפם לפיכך לא מעל השולחני אלא המפקיד:
הפקידן אצל בעה"ב בין כך ובין כך. בין צוררין ובין מותרין לא ישתמש בהן דלהכי הפקידן אצל בעה"ב שהוא יודע שבעה"ב אין דרכו לפרוט ולהחליף ולא חשש אם צוררין אם מותרין לפיכך אם הוציאן בעה"ב מעל דשלא מדעת המפקיד נשתמש בהן:
הפקידן אצל חנווני הרי הוא כבעה"ב. שאינו רגיל בחילופין כשולחני ובין כך ובין כך לא יגע בהן:
רבי יהודה אומר כשולחני. דלפעמים נמי הוא רגיל להחליף כשולחני לפיכך דינו כשולחני:
כיון שהוציא את הראשונה מעל. דאימר של הקדש היתה:
עד שיוציא את כל הכיס. דמעילה בפרוטה אחרונה היא:

גמ'
מאי שנא רישא. דפליג רבי עקיבא ומאי שנא סיפא דמודה ר"ע לחכמים:
א"ל סיפא באומר לא יפטר כיס זה מן ההקדש. שלא יהא בו הקדש כל שהוא דכיון דאמר הכי משמע דפרוטה אחרונה קאמר דתהא הקדש להכי לא מעל אלא באחרונה:
הגדול שבהן הקדש. טעמא דאיכא גדול משי"ה אמר דהגדול הוי הקדש דמקדיש בעין יפה מקדיש הא שניהן שוין הראשון שיבא לידו הוי הקדש ואמאי מודה ר"ע בסיפא דפרוטה אחרונה הקדש: א"ל סיפא באומר כו':
כיסין אלוגין רמא ליה. ר"ל לרי' יוחנן:
דתנן הלוקח יין מבין הכותים. עד שלא נאסר יינם וכגון שהיה בדרך או בערב שבת בין השמשות ואינו יכול לתקנו לאלתר:
אומר שני לוגין. תרומה גדולה שאני עתיד להפריש הרי הן תרומה גדולה ואחר כך עושה ממה שנשתייר מאה מדות מפריש עשרה למעשר ראשון ונשתיירו תשעים מדות ומפריש מהן תשעה למעשר שני:
ומיחל. שיעור זה מיחל למעשר שני שיכול לחללו ושותה והשאר חולין וישתה ממנו לאלתר אלא שיזהר שיותיר בכלי שיעור התרומה והמעשרות דקסבר יש ברירה:
רבי יהודה ור' יוסי ורבי שמעון אוסרין. עד שיפריש ממש דקסברי אין ברירה ואכל כוס וכוס יש לומר שהוא תרומה ומעשר ואפילו מראשון והא דר' יהודה ורבי יוסי ורבי שמעון קשיא אדרבי עקיבא דמודה שמוציא והולך עד האחרונה דכי היכי דהכא אמר אין ברירה דמן הראשון אמרינן נמי שהוא תרומה ומעשר גבי הקדש נמי אכל פרוטה ופרוטה איכא למימר שהיא הקדש:
אמר ליה סיפא דמתני'. דמודה רבי עקיבא מיירי באומר לא יפטר כיס זה מן ההקדש:

מתניתין

המפקיד מעות אצל שולחני, אם צוררין - לא ישתמש בהן, לפיכך, אם הוציא - מעל, אם מותרין - ישתמש בהן, לפיכך, אם הוציא - לא מעל, אצל בעל הבית - בין כך ובין כך לא ישתמש בהן, לפיכך, אם הוציא - מעל, החנווני בבעל הבית, דברי רבי מאיר, רבי יהודה אומר: בשולחני, נפלה פרוטה של הקדש בתוך כיסו, או שאמר: "פרוטה בכיס זה הקדש" - בין שהוציא את הראשונה - מעל, דברי רבי עקיבא, וחכמים אומרים: עד שיוציא את כל הכיס, ומודה רבי עקיבא לחכמים: באומר: "פרוטה מן כיס זה הקדש" - שהוא מוציא והולך עד שיוציא את כל הכיס.

גמרא

כי אתא רב דימי אמר:
רמי ליה ריש לקיש לרבי יוחנן:
מאי שנא רישא ומאי שנא סיפא?
אמר ליה:
סיפא - באומר: לא יפטר כיס זה מן ההקדש.
כי אתא רבין אמר: כיסין אשוררים רמא ליה, דתנן:
"האומר: אֶחָד מִשְׁוֹרֵי הַקֶּדֶשׁ,"
היו לו שנים - הגדול שבהן הקדש" (מנחות קח:)

אמר ליה:
סיפא - באומר: "לא יפטר כיס זה מן ההקדש".

כב, א

רב פפא אמר:
כיסין אלוגין רמא ליה,
דתנן:
"הלוקח יין מבין הכותים,
אומר: שני לוגין שאני עתיד להפריש, הרי הן תרומה,"
עשרה - מעשר ראשון,
תשעה - מעשר שני,
ומיחל, ושותה מיד,
דברי רבי מאיר.
רבי יהודה, ורבי יוסי, ורבי שמעון - אוסרים!"
אמר ליה:
סיפא דמתניתין באומר: "לא יפטר כיס זה מן ההקדש".

הדרן עלך השליח שעשה שליחותו
 וסליקא לה מסכת מעילה